

Examen HAVO

2017

Voorbeeldopgaven Knip & Go

Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid

**Voorbeeldopgave nieuwe programma onderdelen bij
Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid**

titel opgave	Knip & Go
schooltype	havo
domein + globale eindterm	F1: De kandidaat kan financiële feiten inventariseren en verwerken tot financiële overzichten
gespecificeerde eindtermen	23.1; 23.2; 23.3; 23.4

Opgave 1

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 3.

Anne (26) heeft enkele jaren geleden haar kappersopleiding afgerond en had sindsdien enkele flexibele arbeidscontracten bij verschillende werkgevers. Meestal waren dat 0-urencontracten.

- 1p 1 Geef een verklaring voor de voorkeur van kapsalons voor personeel met een 0-urencontract boven contracten met een vast aantal uren.

Inmiddels werkt Anne nu 14 maanden in een kapsalon die per 1 januari 2017 waarschijnlijk zal sluiten wegens pensionering van de huidige eigenaresse.

Anne overweegt 3 opties (*zie informatiebron 1*):

- a Overnemen van de kapsalon
- b Een mobiele kapsalon beginnen
- c Een nieuwe baan in loondienst

Indien Anne eigenaresse (bij optie a en optie b) wordt is zij zich ervan bewust dat aan het ondernemerschap risico's zitten die niet gelden voor werken in loondienst.

- 2p 2 Noem twee mogelijke risico's die voor een ondernemer wel gelden en voor een werknemer in loondienst niet.

Anne verkiest toch het ondernemerschap boven werken in loondienst. Ze wil per 1 januari 2017 een mobiele kapsalon beginnen en laat zich onder de bedrijfsnaam Knip&Go inschrijven bij de Kamer van Koophandel (KvK). Voor de financiering van de benodigde investering, onder andere in een bestelauto met kappersinventaris, moet vermogen worden aangetrokken. Ze zal bij de bank een kredietaanvraag doen van € 15.000 en schrijft daarvoor een ondernemingsplan.

Een ondernemingsplan kent naast een financieel plan ook nog andere onderdelen. Eén daarvan is het persoonlijk plan.

- 1p 3 Noem nog een ander onderdeel van een ondernemingsplan.

- 1p 4 Noem een reden waarom de bank inzicht wil krijgen in de persoonlijke kenmerken van de kredietaanvrager.

De financiële paragraaf van het ondernemingsplan: oprichtingsbalans, liquiditeitsbegroting en exploitatiebegroting

Met behulp van de investeringsbegroting en de financieringsbegroting (zie informatiebron 2) kan de oprichtingsbalans per 1 januari 2017 worden opgesteld.

1p **5** Bereken de omvang van de balanspost Te vorderen btw op de oprichtingsbalans per 1 januari 2017.

2p **6** Stel de oprichtingsbalans per 1 januari 2017 op voor Knip&Go.. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage bij deze vraag in.*

Met behulp van de financiële gegevens (zie informatiebron 2 en 3) kunnen de liquiditeitsbegroting en exploitatiebegroting voor januari 2017 worden opgesteld.

1p **7** Bereken de afschrijvingskosten over januari 2017.

4p **8** Stel voor Knip&Go de exploitatiebegroting voor januari 2017 op. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage bij deze vraag in.*

4p **9** Stel voor Knip&Go de liquiditeitsbegroting voor januari 2017 op. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage bij deze vraag in.*

Na bestudering van het ondernemingsplan geeft de bankmedewerker aan dat er voor de bank risico's kleven aan het verstrekken van het gevraagde krediet van € 15.000. De solvabiliteit (= eigen vermogen / vreemd vermogen) is op 1 januari 2017 volgens de bank namelijk onvoldoende. De bank verwacht dat deze in de loop van de maand januari 2017 echter gaat verbeteren en waarschijnlijk ook in de maanden daarna. Daarom komt Knip&Go toch in aanmerking voor het krediet.

Het vreemd vermogen van Knip&Go is in januari 2017 veranderd door de verandering van de banklening, de crediteuren en de ontstane btw schuld aan de fiscus.

3p **10** Bereken het vreemd vermogen van Knip&Go per 31 januari 2017.

3p **11** Toon met een berekening aan dat de solvabiliteit van Knip&Go op 31 januari 2017 volgens de prognoses beter zal zijn dan op 1 januari 2017. *Vul hiervoor de uitwerkbijlage horende bij deze vraag in.*

De opties volgens Anne

a Overnemen van de kapsalon

De eigenaresse van de kapsalon waarin Anne nu 14 maanden werkt bereikt per 1 januari 2017 de pensioengerechtigde leeftijd. De kapperszaak zal worden gesloten tenzij er een opvolger kan worden gevonden. Anne twijfelt aan een eventuele overname omdat de klantenkring van de kapperszaak vergrijsd en deze doelgroep voor Anne niet de ideale is. Ook zal het pand waarin de kapperszaak gevestigd is moeten worden overgenomen van de eigenaresse, hetgeen een forse investering met zich meebrengt.

b Een mobiele kapsalon beginnen

Anne heeft op internet gelezen, onder andere op de site van de kappersvereniging ANKO, dat de toekomstmogelijkheden voor een mobiel kappersbedrijf goed zijn. Op Marktplaats.nl is voor een relatief klein bedrag wel een busje te koop, dat kan worden omgebouwd tot kappersbus. Via social media heeft Anne haar eventuele voornemen van kapster bekend gemaakt en veel positieve reacties ontvangen. Over een klantenkring lijkt ze zich geen zorgen te hoeven maken.

c Een nieuwe baan in loondienst

Het vinden van een vaste baan in de kappersbranche is volgens berichten in vaktijdschriften en internet niet eenvoudig en Anne voorziet toch een lange periode van verschillende flexbanen bij kapsalons. De voordelen van werk in loondienst ten opzichte van het ondernemerschap lijken in haar situatie niet groot.

Informatiebron 2

Investeringsbegroting en financieringsbegroting per 1 januari 2017

Investeringsbegroting

investering in vaste en vlottende activa			
kappersbus ¹⁾	aanschaf bus	€ 10.000	
	ombouwen bus	<u>€ 3.000</u>	
	totaal exclusief btw	€ 13.000	
	btw 21%	<u>€ 2.730</u>	
	totaal inclusief btw		€ 15.730
inventaris ²⁾	kappersinventaris	€ 3.000	
	btw 21%	<u>€ 630</u>	
	totaal inclusief btw		€ 3.630
voorraad kappersartikelen ³⁾	voorraad artikelen	€ 500	
	btw 21%	<u>€ 105</u>	
	totaal inclusief btw		€ 605
liquide middelen		€ 1.500	<u>€ 1.500</u>
			€ 21.465

noot 1 Geschatte levensduur van de kappersbus is 48 maanden met een verwachte restwaarde van nul.

noot 2 Geschatte levensduur van het inventaris is 48 maanden met een restwaarde van 40% van de aanschafprijs exclusief btw.

noot 3 Anne gaat ervan uit dat hiervan 75% kan worden gefinancierd met leverancierskrediet van maximaal 1 maand. Dit wordt betaald in januari 2017.

Financieringsbegroting

Naast het genoemde leverancierskrediet denkt Anne een banklening nodig te hebben van € 15.000. Uit een gesprek met de bankmedewerker heeft Anne opgemaakt dat de interestkosten hiervan 0,75% per maand zijn, wat betekent dat de maandelijkse annuïteit (60 maanden) uitkomt € 311 en per einde van de maand wordt betaald.

Het ontbrekende bedrag zal Anne zelf uit een bijdrage van haar ouders en haar spaargeld inbrengen.

Informatiebron 3

Financiële gegevens over de maand januari 2017

Anne is bij het opstellen van de exploitatiebegroting en liquiditeitsbegroting uitgegaan van de onderstaande gegevens.

Verkopen

verkopen in januari 2017 (getallen x € 1)					
	exclusief btw	btw	inclusief btw	contant	op rekening ¹⁾
kappersdiensten	2.800	168 (6% btw)	2.968	2.374,40	593,60
kappersartikelen ²⁾	1.200	252 (21% btw)	1.452	1.161,60	290,40

noot 1 met krediettermijn van 1 maand

noot 2 Inkoopwaarde van de omzet bij de kappersartikelen is 60% van de omzet exclusief btw.

Extra inkopen (naast de beginvoorraad)

inkopen in januari 2017 (getallen x € 1)					
	exclusief btw	btw	inclusief btw	contant	op rekening ¹⁾
kappersartikelen	700	147 (21% btw)	847	211,75	635,25

noot 1 met krediettermijn van 1 maand

Overige gegevens

De uitgaven aan brandstof, verzekeringen, reclame en telefoon zijn al verwerkt in de liquiditeitsbegroting over januari 2017.

Anne neemt in januari 2017 voor privé doeleinden € 1.500 uit de kapperszaak op.

De btw wordt aan het einde van het kwartaal verrekend met de fiscus.

Uitwerkbijlage

6, 8, 9, 11

Oprichtingsbalans per 1 januari 2017 (getallen in €)			
Debet			Credit
Kappersbus	Eigen vermogen
Inventaris	Banklening
Voorraad kappersartikelen	Crediteuren
Te vorderen btw		
Liquide middelen	<u>.....</u>		<u>.....</u>

exploitatiebegroting januari 2017 (getallen in €)			
omzet		
kosten:			
inkoopwaarde verkochte kappersartikelen		
afschrijvingskosten		
brandstofkosten	100,00		
verzekeringskosten	100,00		
reclamekosten	50,00		
telefoonkosten	40,00		
		<u>.....</u>	
bedrijfsresultaat		
financieringsresultaat			<u>.....</u>
resultaat voor winstbelasting		

Berekeningen:

omzet	
inkoopwaarde verkochte kappersartikelen	
financieringsresultaat	

liquiditeitsbegroting januari 2017 (getallen in €)			
saldo liquide middelen op 1 januari 2017		
ontvangsten:			
kappersdiensten		
kappersartikelen	<u>.....</u>		
		
uitgaven:			
inkoop kappersartikelen		
crediteuren		
brandstof	121,00		
verzekering	100,00		
reclame	60,50		
telefoon	48,40		
banklening		
privé	<u>.....</u>		
		<u>.....</u>	
mutatie liquide middelen			<u>.....</u>
saldo liquide middelen op 31 januari 2017		

	1 januari 2017	mutaties in januari 2017	31 januari 2017
eigen vermogen
vreemd vermogen
<u>eigen vermogen</u> vreemd vermogen

Correctievoorschrift

1 maximumscore 1

Voorbeeld van een goed antwoord is:

De inzetbaarheid van personeel is bij een 0-urencontract flexibeler dan bij een contract met een vast aantal uren ~~voor onbepaalde tijd.~~

2 maximumscore 2

Voorbeelden van een goed antwoord zijn:

Schommeling in inkomen, geen werknemersverzekeringen (onder andere bij ziekte), geen aanvullend pensioen (uiteeraard kan dat wel worden bijverzekerd), moeilijker balans te vinden tussen privé en werk.

3 maximumscore 1

marketingplan

4 maximumscore 1

De persoonlijke eigenschappen/kenmerken geven een beeld van mogelijk succes van de kapperszaak waardoor het terugbetalen van de lening beter kan worden ingeschat.

5 maximumscore 1

$2.730 + 630 + 105 = \text{€ } 3.465$

6 maximumscore 2

Oprichtingsbalans per 1 januari 2017 (getallen in €)			
Debet		Credit	
Kappersbus	13.000,00	Eigen vermogen	6.011,25
Inventaris	3.000,00	Banklening	15.000,00
Voorraad kappersartikelen	500,00	Crediteuren	453,75
Te vorderen btw	3.465,00		
Liquide middelen	<u>1.500,00</u>		<u> </u>
	21.465,00		21.465,00

Opmerking

Voor elke gemaakte fout 1 scorepunt in mindering brengen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 **maximumscore 1**

$$\frac{13.000}{48} + 0,60 \times \frac{3.000}{48} = 308,33$$

8 **maximumscore 4**

exploitatiebegroting januari 2017 (getallen in €)			
omzet		4.000,00	
kosten			
inkoopwaarde van verkochte kappersartikelen	720,00		
afschrijvingskosten	308,33		
brandstofkosten	100,00		
verzekeringskosten	100,00		
reclamekosten	50,00		
telefoonkosten	<u>40,00</u>		
		<u>1.318,33</u>	
bedrijfsresultaat			2.681,67
financieringsresultaat			-/- <u>112,50</u>
resultaat voor winstbelasting			2.569,17

berekeningen

omzet	2.800 + 1.200
inkoopwaarde van verkochte kappersartikelen	0,60 x 1.200
financieringsresultaat	0 - (0,0075 x 15.000)

Opmerking

Voor elke gemaakte fout 1 scorepunt in mindering brengen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 4

liquiditeitsbegroting in januari 2017 (getallen x € 1)			
saldo liquide middelen op 1 januari 2017			1.500,00
ontvangsten			
kappersdiensten	2.374,40		
kappersartikelen	<u>1.161,60</u>		
		3.536,00	
uitgaven			
inkoop kappersartikelen	211,75		
crediteuren	453,75		
brandstof	121,00		
verzekering	100,00		
reclame	60,50		
telefoon	48,40		
banklening	311,00		
privé	<u>1.500,00</u>		
		<u>2.806,40</u>	
mutatie liquide middelen			<u>729,60</u>
saldo liquide middelen op 31 januari 2017			2.229,60

Opmerking

Voor elke gemaakte fout 1 scorepunt in mindering brengen.

10 maximumscore 3

15.453,75 - 198,50 (aflossing) - 453,75 (betaling crediteuren) + 635,25
(Te betalen aan crediteuren) + 420 (Te betalen btw) = 15.856,75

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 3

	1 januari 2017	mutaties in januari 2017	31 januari 2017
eigen vermogen	6.011,25	+ 2.569,17 (resultaat) – 1.500 (privé)	7.080,42
vreemd vermogen	15.453,75		15.856,75
<u>eigen vermogen</u> <u>vreemd vermogen</u>			
	0,39		0,45